

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. vasario 8 d.*

„Apeliacinis skundas – Ekonominė ir pinigų politika – Rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra – Reglamentas (ES) Nr. 1024/2013 – Europos Centriniam Bankui (ECB) pavesti specialūs priežiūros uždaviniai – Veiklos leidimo panaikinimas – Ieškinys dėl panaikinimo – Nepriimtinumai – Atstovavimas šaliai – Advokatui išduotas įgaliojimas – Neteisėtai įgaliotas atstovas“

Byloje C-256/22 P

dėl 2022 m. balandžio 12 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Pilatus Bank plc, įsteigta Ta'Xbiex (Malta), atstovaujama *Rechtsanwalt* O. Behrends,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Pilatus Holding Ltd.,

ieškovei pirmojoje instancijoje,

Europos Centriniam Bankui (ECB), atstovaujamam M. Puidoko ir E. Yoo,

atsakovui pirmojoje instancijoje,

Europos Komisijai, iš pradžių atstovaujamai A. Nijenhuis, A. Steiblytės ir D. Triantafyllou, vėliau – A. Steiblytės ir M. D. Triantafyllou,

įstojusiai į bylą šaliai pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai F. Biltgen, N. Wahl (pranešėjas), J. Passer ir M. L. Arastey Sahún,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

* Proceso kalba: anglų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2023 m. gegužės 25 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Pilatus Bank plc* prašo panaikinti 2022 m. vasario 2 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Pilatus Bank ir Pilatus Holding / ECB* (T-27/19, EU:T:2022:46, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo atmestas ieškinys dėl 2018 m. lapkričio 2 d. Europos Centrinio Banko (ECB) sprendimo panaikinti jos leidimą vykdyti kredito įstaigos veiklą (toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

- 2 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013, p. 63), 4 straipsnio, kuriame apibrėžti ECB pavesti uždaviniai, 1 straipsnio a punkte numatyta:

„Pagal 6 straipsnį ECB, laikantis šio straipsnio 3 dalies, rizikos ribojimo principais pagrįstos priežiūros tikslais turi išimtinę kompetenciją visų dalyvaujančiose valstybėse narėse įsteigtų kredito įstaigų atžvilgiu vykdyti šiuos uždavinius:

a) išduoti kredito įstaigoms leidimus veikti ir panaikinti išduotus leidimus, laikantis 14 straipsnio.“

- 3 Šio reglamento 6 straipsnyje „Bendradarbiavimas [bendrame priežiūros mechanizme (BPM)]“ nurodyta:

„1. ECB vykdo savo uždavinius bendrame priežiūros mechanizme, kurį sudaro ECB ir nacionalinės kompetentingos institucijos. ECB yra atsakingas už tai, kad BPM veiktų veiksmingai ir nuosekliai.

<...>

4. 4 straipsnyje, išskyrus jo 1 dalies a ir c punktus, apibrėžtų uždavinių atžvilgiu ECB tenka šio straipsnio 5 dalyje išdėstytos pareigos, o nacionalinėms kompetentingoms institucijoms – šio straipsnio 6 dalyje išdėstytos pareigos, atsižvelgiant į šio straipsnio 7 dalyje išdėstytą struktūrą ir laikantis joje nurodytų procedūrų, vykdančių toliau nurodytą kredito įstaigų, finansų kontroliuojančiųjų bendrovių ar mišrią veiklą vykdančių finansų kontroliuojančiųjų bendrovių ar kredito įstaigų, įsteigtų nedalyvaujančiose valstybėse narėse, filialų, įsteigtų dalyvaujančiose valstybėse narėse, priežiūrą:

– tų, kurios yra mažiau svarbios vertinant konsolidavimo pagrindus, aukščiausiu konsolidavimo lygiu dalyvaujančiose valstybėse narėse arba individualiai konkrečiu kredito įstaigų, įsteigtų

nedalyvaujančiose valstybėse narėse, filialų, įsteigtų dalyvaujančiose valstybėse narėse, atžvilgiu. Svarba vertinama remiantis šiais kriterijais:

- i) dydžiu;
- ii) svarba Sąjungos ekonomikai arba bet kuriai dalyvaujančiai valstybei narei;
- iii) tarpvalstybinės veiklos svarba.

Atsižvelgiant į pirmą pastraipą, kredito įstaiga, finansų kontroliuojančioji bendrovė arba mišrią veiklą vykdanči finansų kontroliuojančioji bendrovė nelaikomos mažiau svarbiomis, nebent tai pateisinama ypatingomis aplinkybėmis, kurios išdėstomos metodikoje, jei tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:

- i) visa jos turto vertė yra didesnė nei 30 mlrd. EUR,
- ii) jos viso turto santykis su dalyvaujančios valstybės narės, kurioje ji įsisteigta [įsteigta], [bendruoju vidaus produktu (BVP)] yra didesnis nei 20 %, nebent visa jos turto vertė yra mažesnė nei 5 mlrd. EUR;
- iii) ECB, gavęs jos nacionalinės kompetentingos institucijos pranešimą, kad ji laiko tokią įstaigą itin svarbia vidaus ekonomikai, ir atlikęs išsamų tos kredito įstaigos vertinimą, įskaitant balanso vertinimą, priima tokią svarbą patvirtinanti sprendimą.

ECB taip pat gali savo iniciatyva laikyti, kad įstaiga yra itin svarbi, jei ji yra įsteigusi bankininkystės patronuojamąsias įmones daugiau nei vienoje dalyvaujančioje valstybėje narėje ir jos tarpvalstybinis turtas arba įsipareigojimai sudaro didelę jos viso turto ar įsipareigojimų dalį, laikantis metodikoje nustatytų sąlygų.

Tos, kurioms buvo prašoma viešosios finansinės pagalbos arba kurios ją gavo tiesiogiai iš [Europos finansinio stabilumo fondo (EFSF)] arba [Europos stabilumo mechanizmo (ESM)], nelaikomos mažiau svarbiomis.

Nepaisant pirmesnių pastraipų, ECB šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius vykdo trijų pačių svarbiausių kredito įstaigų kiekvienoje dalyvaujančioje valstybėje narėje atžvilgiu, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama ypatingomis aplinkybėmis.

<...>

6. Nedarant poveikio šio straipsnio 5 daliai, nacionalinės kompetentingos institucijos vykdo ir yra atsakingos už 4 straipsnio 1 dalies b, d–g ir i punktuose nurodytus uždavinius ir už visų atitinkamų priežiūros sprendimų priėmimą šio straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų kredito įstaigų atžvilgiu, atsižvelgiant į šio straipsnio 7 dalyje nurodytą struktūrą ir laikantis toje dalyje nurodytų procedūrų.

Nedarant poveikio 10–13 straipsniams, nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir nacionalinėms paskirtosioms institucijoms paliekami įgaliojimai pagal nacionalinę teisę gauti informaciją iš kredito įstaigų, kontroliuojančiųjų bendrovių, mišrią veiklą vykdančių kontroliuojančiųjų bendrovių ir į kredito įstaigos finansinę konsoliduotą padėtį įtrauktų įmonių ir vykdyti šių kredito įstaigų, kontroliuojančiųjų bendrovių, mišrią veiklą vykdančių kontroliuojančiųjų bendrovių ir įmonių patikrinimus vietoje. Nacionalinės kompetentingos

institucijos pagal šio straipsnio 7 dalyje nustatytą struktūrą informuoja ECB apie priemones, kurių imtasi pagal šią dalį, ir glaudžiai derina tas priemones su ECB.

Nacionalinės kompetentingos institucijos reguliariai teikia ECB ataskaitas apie veiklos pagal šį straipsnį vykdymą.

<...>“

4 Reglamento Nr. 1024/2013 14 straipsnio „Leidimas“ 5 dalyje numatyta:

„Laikydamasis 6 dalies ir pasikonsultavęs su dalyvaujančios valstybės narės, kurioje įsteigta kredito įstaiga, nacionaline kompetentinga institucija, atitinkamoje Sąjungos teisėje nustatytais atvejais ECB gali panaikinti leidimą savo iniciatyva arba pasiūlius tokiai nacionalinei kompetentingai institucijai. Šiomis konsultacijomis visų pirma užtikrinama, kad prieš priimdamas sprendimus dėl panaikinimo, ECB suteiks nacionalinėms institucijoms pakankamai laiko priimti sprendimą dėl būtinų taisomųjų veiksmų, įskaitant galimas pertvarkymo priemones, ir į jas atsižvelgs.

Jei pagal 1 dalį leidimą išduoti pasiūliusi nacionalinė kompetentinga institucija laikosi nuomonės, kad remiantis atitinkama nacionaline teise leidimą reikia panaikinti, ji tuo tikslu pateikia ECB pasiūlymą. Tokiu atveju ECB priima sprendimą dėl siūlomo panaikinimo visapusiškai atsižvelgdamas į nacionalinės kompetentingos institucijos nurodytą panaikinimo pagrindimą.“

Ginčo aplinkybės

- 5 Apeliantė *Pilatus Bank* yra „mažiau svarbi“ kredito įstaiga, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1024/2013 6 straipsnio 4 dalį, įsteigta Maltoje, ir jai taikoma tiesioginė *Malta Financial Services Authority* (Finansinių paslaugų institucija, Malta) (toliau – MFSA), „nacionalinės kompetentingos institucijos“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 dalį, rizikos ribojimu pagrįsta priežiūra; *Pilatus Holding Ltd.* buvo antroji ieškovė Bendrajame Teisme ir yra pagrindinė tiesioginė šios kredito įstaigos akcininkė.
- 6 Ali Sadr Hasheminejad, apeliantės akcininkas, kuriam netiesiogiai priklauso 100 % jos kapitalo ir balsavimo teisių, buvo sulaikytas Jungtinėse Amerikos Valstijose ir jam pareikšti šeši kaltinimai, susiję su galimu dalyvavimu sistemoje, pagal kurią maždaug 115 mln. JAV dolerių (USD) (apie 108 mln. EUR), pervestų nekilnojamojo turto projektui Venesueloje finansuoti, buvo nukreipti asmenims ir įmonėms iš Irano.
- 7 Kai Jungtinėse Amerikos Valstijose A. Sadr Hasheminejad buvo pareikšti kaltinimai, apeliantė, be kita ko, sulaukė prašymų atsiimti iš viso 51,4 mln. EUR indėlių, t. y. apie 40 % jos balanse nurodytų indėlių.
- 8 Šiomis aplinkybėmis MFSA pateikė tris nurodymus dėl apeliantės.
- 9 2018 m. kovo 21 d. MFSA priėmė nurodymą dėl balsavimo teisių atėmimo arba sustabdymo, juo, be kita ko, įpareigojo nedelsiant nušalinti A. Sadr Hasheminejad nuo apeliantės vadovo pareigų, taip pat nuo visų kitų joje vykdomų sprendimų priėmimo funkcijų, sustabdyti jo naudojimąsi balsavimo teisėmis ir užtikrinti, kad jis nebūtų šios apeliantės teisinis atstovas ar atstovas teisme.

- 10 Tą pačią dieną MFSA taip pat priėmė nurodymą dėl moratoriumo, juo apeliantei uždraudė vykdyti bet kokias bankines operacijas, visų pirma leisti jos akcininkams ir valdybos nariams atsiumti ir įnešti indėlius.
- 11 2018 m. kovo 22 d. MFSA priėmė nurodymą skirti kompetentingą asmenį, kuriam pagal šio paskyrimo sąlygas buvo pavesta „priiimti visus banko įgaliojimus, funkcijas ir pareigas, susijusias su visu turtu, neatsižvelgiant į tai, ar juos įgyvendina bankas visuotiniame akcininkų susirinkime, valdyba ar bet kuris kitas asmuo, įskaitant teisinį atstovavimą bankui ir jo atstovavimą teisme, išskyrus banką ir bet kurį kitą asmenį“ (toliau – kompetentingas asmuo).
- 12 2018 m. birželio 29 d. MFSA pasiūlė ECB panaikinti apeliančės leidimą vykdyti kredito įstaigos veiklą pagal Reglamento Nr. 1024/2013 14 straipsnio 5 dalį.
- 13 2018 m. rugpjūčio 2 d. MFSA pateikė ECB patikslintą pasiūlymą panaikinti apeliančės leidimą vykdyti kredito įstaigos veiklą.
- 14 Per administracinę leidimo panaikinimo procedūrą apeliančės valdyba įgaliojo advokatą, jis susisiekė su ECB.
- 15 2018 m. rugpjūčio 31 d. raštu ECB pasiūlė apeliantei per penkias darbo dienas nuo šio rašto gavimo dienos pateikti savo pastabas dėl sprendimo panaikinti leidimą peržiūrėto projekto.
- 16 Du kartus pratęsus šį terminą ir suteikus galimybę susipažinti su administracinės procedūros dokumentais, apeliančė per jos valdybos įgaliotą advokatą 2018 m. rugsėjo 21 d. pateikė savo pastabas dėl sprendimo panaikinti leidimą projekto, jose nurodė savo vadovybės ir akcininkų prieštaravimą šiam projektui.
- 17 2018 m. lapkričio 2 d. ECB priėmė ginčijamą sprendimą pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies a punktą ir 14 straipsnio 5 dalį.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 18 2019 m. sausio 15 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Pilatus Bank* ir *Pilatus Holding*, tarpininkaujant *Pilatus Bank* valdybos įgaliotam advokatui ir *Pilatus Holding* direktoriui, pateiktą ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.
- 19 2019 m. gegužės 17 d. sprendimu Europos Komisijai leista įstoti į bylą palaikyti ECB reikalavimų.
- 20 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.
- 21 Pirma, dėl priimtimumo Bendrasis Teismas nusprendė, kad ieškinys nepriimtinas, kiek jį pareiškė *Pilatus Holding*, nes šis subjektas, kaip apeliančės akcininkas, nėra tiesiogiai susijęs su ginčijamu sprendimu.
- 22 Antra, dėl esmės Bendrasis Teismas atmetė vienuolika ieškovės nurodytų pagrindų.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

- 23 2022 m. balandžio 12 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo šį apeliacinį skundą, kurį apeliante pateikė per tą patį advokatą kaip ir pirmojoje instancijoje.
- 24 Apeliaciniame skunde ji Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - pagal SESV 264 straipsnį panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis išnagrinėtų ieškinį dėl panaikinimo, kiek Teisingumo Teismas negali priimti sprendimo dėl esmės,
 - priteisti iš ECB bylinėjimosi išlaidas, patirtas per apeliacinį procesą ir per procesą Bendrajame Teisme.
- 25 ECB Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti apeliacinį skundą kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįstą,
 - subsidiariai – atmesti visą apeliacinį skundą kaip nepagrįstą ir
 - bet kuriuo atveju priteisti iš apeliantės visas bylinėjimosi išlaidas.
- 26 Komisija Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti apeliacinį skundą kaip nepagrįstą ir
 - priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 27 2023 m. birželio 27 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo dokumentą, juo ECB paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį.
- 28 Grįsdamas savo prašymą ECB nurodė, kad nori pateikti naujų faktinių aplinkybių, kurios, atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius, t. y. į 2023 m. gegužės 25 d. generalinės advokatės išvadą, gali būti lemiamos Teisingumo Teismui priimant sprendimą. Iš išvados matyti, kad generalinė advokatė laikosi nuomonės, jog su apeliante susiję nurodymai, kuriuos MFSA priėmė 2018 m. kovo mėn., yra „parengiamieji aktai“ per sudėtinę administracinę procedūrą, po kurios ECB priėmė sprendimą panaikinti veiklos leidimą, todėl šiuose nurodymuose padaryti pažeidimai priskirtini ECB ir „padaro neteisingą“ jo priimtą sprendimą panaikinti veiklos leidimą. ECB nurodė faktines aplinkybes, siekdamas įrodyti, kad minėti nurodymai ginčyti Maltos teismuose.

- 29 Šiuo klausimu primintina, kad, viena vertus, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Teisingumo Teismo procedūros reglamente suinteresuotiesiems asmenims, nurodytiems šio statuto 23 straipsnyje, nenumatyta galimybės pateikti pastabų, atsakant į generalinio advokato išvadą (2022 m. birželio 9 d. Sprendimo *Préfet du Gers ir Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, 40 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 30 Kita vertus, pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinis advokatas viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikia motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą jis privalo dalyvauti. Taigi tai yra ne Teisingumo Teismui nepriklausančios institucijos nuomonė, skirta teisėjams ar šalims, o individuali, motyvuota ir viešai išreikšta pačios institucijos nario nuomonė. Šiomis aplinkybėmis šalys negali pateikti nuomonės dėl generalinio advokato išvados. Taip pat pažymėtina, kad Teisingumo Teismo nesaisto nei generalinio advokato išvada, nei ją grindžiantys motyvai. Taigi suinteresuotojo asmens nesutikimas su generalinio advokato išvada, nepaisant to, kokie klausimai joje nagrinėjami, savaime negali būti motyvas, pateisinantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (2022 m. birželio 9 d. Sprendimo *Préfet du Gers ir Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 31 Vis dėlto pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, gali bet kada nutarti pradėti ar atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu baigus žodinę proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teisingumo Teismui priimant sprendimą.
- 32 Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas mano, kad turi visą būtiną informaciją sprendimui priimti, o ECB, grindžiant prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį, pateikta informacija nėra naujos faktinės aplinkybės, galinčios turėti įtakos sprendimui, kurį jis turi priimti.
- 33 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklausęs generalinę advokatę, mano, kad nereikia atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl apeliacinio skundo

- 34 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją bet kuri aplinkybė, susijusi su Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio dėl panaikinimo priimtinumumu, gali būti viešosios tvarkos išlyga grindžiamas pagrindas, kurį Teisingumo Teismas, nagrinėdamas apeliacinį skundą, turi nurodyti *ex officio* (2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Sahlstedt ir kt. / Komisija*, C-362/06 P, EU:C:2009:243, 21–23 punktai ir 2023 m. liepos 6 d. Sprendimo *Julien / Taryba*, C-285/22 P, EU:C:2023:551, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 35 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui pagal šio statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, Sąjungos teismuose juridiniams asmenims, kaip antai apeliantei, turi atstovauti advokatas, turintis teisę verstis advokato praktika valstybės narės ar kitos valstybės, kuri yra 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3) šalis, teisme.
- 36 Taigi advokato vykdomas juridinio asmens atstovavimas ir ypač klausimas dėl advokatui suteikiamų įgaliojimų pareikšti ieškinį Bendrajame Teisme teisėtumo yra priskiriami prie viešosios tvarkos aspektų, kuriuos Teisingumo Teismas, nagrinėdamas apeliacinį skundą, turi aptarti *ex officio*.

- 37 Kalbant apie tokių asmenų advokatui suteikiamus įgaliojimus, Bendrojo Teismo procedūros reglamento 51 straipsnio 3 dalyje numatyta: kai advokatai atstovauja privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui, jie privalo pateikti Bendrojo Teismo kanceliarijai šio asmens išduotą įgaliojimą. Skirtingai nei šio reglamento redakcijoje, galiojusioje iki 2015 m. liepos 1 d., šioje nuostatoje tokiam asmeniui nenumatyta pareigos pateikti įrodymų, kad įgaliojimą jo advokatui teisėtai išdavė tam teisę turintis atstovas.
- 38 Vis dėlto Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad aplinkybė, jog 51 straipsnio 3 dalyje šios pareigos nenumatyta, neatleidžia Bendrojo Teismo nuo pareigos tikrinti atitinkamo įgaliojimo teisėtumą, jeigu jis ginčijamas. Iš tiesų tai, kad pareikšdamas ieškinį ieškovas neturi pateikti tokio įrodymo, neturi įtakos jo pareigai teisėtai įgaluoti savo advokatą, kad jis galėtų pareikšti ieškinį. Įrodinėjimo reikalavimų sumažinimas reiškiant ieškinį neturi įtakos esminei sąlygai, kad ieškovams turi tinkamai atstovauti jų advokatai. Taigi, jei ginčijamas įgaliojimo, kurį šalis suteikė savo advokatui, teisėtumas, ji turi įrodyti šio įgaliojimo teisėtumą (2023 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products ir kt. / Komisija*, C-478/21 P, EU:C:2023:685, 93 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 39 Bendrasis Teismas taip pat privalo *ex officio* patikrinti atitinkamo įgaliojimo teisėtumą ir, be kita ko, tai, ar įgaliojimą teisėtai išdavė šiuo tikslu kompetentingas atitinkamo juridinio asmens atstovas, kai toks įgaliojimas yra akivaizdžiai neteisėtas arba kai yra informacijos, leidžiančios rimtai suabejoti tokio įgaliojimo teisėtumu.
- 40 Šioje byloje įvairios aplinkybės turėjo sukelti Bendrajam Teismui rimtų abejonių dėl apeliančės advokato įgaliojimo teisėtumo.
- 41 Taigi, pirma, faktinės aplinkybės, dėl kurių buvo pareikštas ieškinys Bendrajame Teisme, ir apeliančės valdybos šį ieškinį pareiškusiam advokatui suteikto įgaliojimo atstovauti sąlygos galėjo labai pakenkti šio įgaliojimo teisėtumui.
- 42 Iš tiesų tai, kad MFSA paskyrė kompetentingą asmenį, ir tai, kad šis kompetentingas asmuo, be kita ko, turėjo užtikrinti „teisinį atstovavimą bankui ir jo atstovavimą teisme, išskyrus banką ir bet kurį kitą asmenį“, galėjo sukelti rimtų abejonių dėl to, ar apeliančės valdyba gali jos vardu pareikšti ieškinį ir tam įgaluoti advokatą.
- 43 Tokias abejones taip pat galėjo sustiprinti advokatui suteikto įgaliojimo atstovauti sąlygos. Apeliančės valdybos nariai šiame įgaliojime priminė, kad 2018 m. kovo 22 d. MFSA paskyrė kompetentingą asmenį ir suteikė jam tam tikrus įgaliojimus, jie taip pat pažymėjo, kad „kompetentingi teismai turės nustatyti, kurie asmenys turi teisę atstovauti [apeliantei] atitinkamomis aplinkybėmis. Valdybos nariai neprisiima asmeninės atsakomybės“. Šie įrašai rodo, kad patys įgaliojimą pasirašęs asmenys abejojo dėl to, ar gali jį išduoti; tokie įrašai yra aiškus ir akivaizdus raginimas patikrinti, ar tie asmenys išties turėjo tokią teisę.
- 44 Antra, nors Bendrajame Teisme pareikštu ieškiniu siekta, kad būtų panaikintas sprendimas dėl leidimo panaikinimo, tam tikri argumentai, kuriuos apeliančė pateikė grįsdama šį ieškinį, visų pirma dešimtajam ieškinių pagrindui pagrįsti pateikti argumentai, buvo susiję su atstovavimu apeliantei ir jais siekta įrodyti, kad ECB atėmė iš jos galimybę būti veiksmingai atstovaujama.

- 45 Tokie argumentai taip pat galėjo sukelti rimtų abejonių dėl advokato įgaliojimo atstovauti apeliantei Bendrajame Teisme teisėtumo. Iš tiesų aplinkybė, kad apeliantės advokato honoraras negalėjo būti sumokėtas, galėjo reikšti, kad ji įgaliojęs organas neturėjo kompetencijos atlikti šio mokėjimo, taip pat pareikšti apeliantės vardu ieškinio ir šiuo tikslu įgalioti advokato.
- 46 Šiomis aplinkybėmis, neatsižvelgdamas į šių argumentų pagrįstumą iš esmės, Bendrasis Teismas turėjo *ex officio* pareikalauti įrodyti, kad apeliantei atstovaujantis advokatas buvo tinkamai įgaliotas ir kad įgaliojimą suteikė tam teisę turintis atstovas.
- 47 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, *ex officio* nepatikrinęs apeliantės advokatui jos valdybos suteikto įgaliojimo teisėtumo.
- 48 Dėl tokios akivaizdžios klaidos skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas, nesant reikalo priimti sprendimo dėl apeliantės nurodytų pagrindų.
- 49 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, kai Bendrojo Teismo sprendimas yra panaikinamas, Teisingumo Teismas pats gali priimti galutinį sprendimą, jeigu toje byloje stadijoje tai galima daryti.
- 50 Taip yra šioje byloje. Iš tiesų, kadangi Teisingumo Teismas paprašė šalių pareikšti savo poziciją dėl Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio priimtumo ir būtent dėl apeliantės valdybos suteikto įgaliojimo atstovauti teisėtumo, Teisingumo Teismas turi visą būtiną informaciją sprendimui dėl ieškinio priimtumo priimti.
- 51 Apeliantė, remdamasi 2018 m. lapkričio 5 d. *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apeliacinis teismas (žemesnė jurisdikcija), Malta) sprendimu byloje Nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä ir kt. / Maltese financial services authority*), teigė, kad, nepaisant kompetentingo asmens paskyrimo, jos valdyba dar turėjo teisę jai atstovauti teisme ir šiuo tikslu įgalioti advokatą.
- 52 Taigi kompetentingo asmens paskyrimas reiškia tik banko turto ir jo veiklos valdymo patikėjimą šiam asmeniui, nesuteikiant jam teisės atstovauti šiam bankui teismo procese, kuriame ginčijami bankui privalomi sprendimai. Šiuo atžvilgiu nesvarbu, kad tokie sprendimai gali turėti įtakos ir turtui bei veiklai, kuriuos valdyti turi kompetentingas asmuo.
- 53 Apeliantė taip pat pabrėžė, kad 2019 m. lapkričio 5 d. Sprendimas *ECB ir kt. / Trasta Komerbanka ir kt.* (C-663/17 P, C-665/17 P ir C-669/17 P, toliau – Sprendimas *Trasta Komerbanka*, EU:C:2019:923) ir generalinės advokatės išvada, susijusi su šiuo sprendimu, patvirtina, kad atstovavimo klausimas iš esmės reglamentuojamas nacionalinėje teisėje ir kad Bendrojo Teismo padaryta išvada šiuo klausimu yra privaloma, nebent šalis įrodo, kad tokia išvada iškraipomos faktinės aplinkybės. Pagal Maltos teisę banko atstovavimas nepatenka į kompetentingo asmens kompetencijos sritį, net jeigu jis atsakingas už banko veiklą ar jo turtą.
- 54 ECB nurodė, kad juridinio asmens, įsteigto kaip bendrovė, atstovavimą reglamentuoja *lex incorporationis* ir kad šiuo atveju Maltos teisėje, kaip ji išaiškinta 2018 m. lapkričio 5 d. *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apeliacinis teismas (žemesnė jurisdikcija) sprendime byloje Nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä ir kt. / Maltese financial services authority*)), kompetentingo asmens įgaliojimai atstovauti apeliantei apribojami konkrečiomis nacionalinėje teisėje numatytais aplinkybėmis, kuriomis remiantis jis buvo paskirtas, visų pirma kiek tai susiję su klausimais dėl turto ir veiklos valdymo, o likusios teisės atitinkamai paliekamos valdybai.

- 55 Jis taip pat pažymėjo, kad apeliančios valdybos suteiktas įgaliojimas apima tik atstovavimą reglamentavimo klausimais, aiškiai nurodant atstovavimo teisme.
- 56 Šiuo klausimu, kaip Teisingumo Teismas jau pažymėjo šio sprendimo 35 punkte, pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui pagal šio statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, Sąjungos teismuose juridiniams asmenims, kaip antai apeliantei, turi atstovauti advokatas, turintis teisę verstis advokato praktika valstybės narės ar kitos valstybės, kuri yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalis, teisme.
- 57 Atsižvelgiant į šią būtinybę, kad juridiniams asmenims atstovautų advokatas, turintis teisę verstis advokato praktika valstybės narės ar kitos valstybės, kuri yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalis, teisme, tokio asmens pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo priimtumas priklauso nuo įrodymo, kad atitinkamas asmuo iš tikrųjų priėmė sprendimą pareikšti ieškinį ir kad advokatai, kurie teigia jam atstovaujantys, iš tikrųjų buvo įgaliojami šiuo tikslu (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Trasta Komercbanka* 57 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 58 Būtent siekiant įsitikinti, kad taip ir yra, pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 51 straipsnio 3 dalį reikalaujama, kad advokatai, atstovaujantys privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui, pateiktų Bendrojo Teismo kanceliarijai šios šalies išduotą įgaliojimą, o jo nepateikus ieškinys pagal šio straipsnio 4 dalį gali būti nepriimtinas kaip neatitinkantis formos reikalavimų (Sprendimo *Trasta Komercbanka* 57 punktas).
- 59 Dėl kredito įstaigos, kuri yra valstybės narės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, kaip antai apeliančios, pažymėtina, kad, nesant šią sritį reglamentuojančių Sąjungos teisės normų, būtent pagal tos valstybės teisę reikia nustatyti šio juridinio asmens organus, turinčius teisę priimti šio sprendimo 57 ir 58 punktuose nurodytus sprendimus (Sprendimo *Trasta Komercbanka* 58 punktas).
- 60 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į kompetentingo asmens įgaliojimus ir, be kita ko, į tai, kad jis turėjo „priimti visus banko įgaliojimus, funkcijas ir pareigas, susijusias su visu turtu, neatsižvelgiant į tai, ar juos įgyvendina bankas visuotiniame akcininkų susirinkime, valdyba ar bet kuris kitas asmuo, įskaitant teisinį atstovavimą bankui ir jo atstovavimą teisme, išskyrus banką ir bet kurią kitą asmenį“, apeliančios valdyba nebeturėjo teisės užtikrinti banko atstovavimo ir nebeturėjo kompetencijos šiuo tikslu įgaliojati advokato.
- 61 Be to, apeliančios valdybos kompetencija atstovauti jai teisme ir šiuo tikslu įgaliojati advokatą negali būti grindžiama Sprendimu *Trasta Komercbanka*.
- 62 Iš tiesų šis sprendimas susijęs su Sąjungos teismo pareiga neatsižvelgti į šalies atstovui suteikto įgaliojimo atšaukimą, jeigu šiuo atšaukimu pažeidžiama tos šalies teisė į veiksmingą teisminę gynybą. Vis dėlto tokia pareiga Sąjungos teismui taikoma tik tam tikromis apibrėžtomis aplinkybėmis.
- 63 Kaip matyti iš Sprendimo *Trasta Komercbanka* 60–62 punktų, Teisingumo Teismas nusprendė, kad kredito įstaigos *Trasta Komercbanka* teisė į veiksmingą teisminę gynybą buvo pažeista dėl to, kad likvidatorius, kuris buvo paskirtas panaikinus šios įstaigos veiklos leidimą ir pradėjus ją likviduoti, pateko į interesų konfliktą. Jis pažymėjo, kad likvidatorius, atsakingas už galutinį minėtos įstaigos likvidavimą, buvo paskirtas atsižvelgiant į kompetentingos nacionalinės institucijos, kuri bet kuriuo metu galėjo reikalauti jį atšaukti, siūlymą. Todėl jis nusprendė, kad yra

rizika, jog šis likvidatorius per teismo procesą neginčys sprendimo panaikinti tos įstaigos veiklos leidimą, ECB priimto šios institucijos siūlymu ir lėmusio įstaigos likvidavimą. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas Sprendimo *Trasta Komerbanka* 78 punkte padarė išvadą, kad likvidatoriui atšaukus įgaliojimą, kurį buvę *Trasta Komerbanka* valdymo organai suteikė ieškinį dėl šio ECB sprendimo pateikusiam advokatui, buvo pažeista šios įstaigos teisė į veiksmingą teisminę gynybą ir kad atsižvelgdamas į šį atšaukimą Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.

- 64 Nagrinėjamu atveju MFSA paskirto kompetentingo asmens įgaliojimai gerokai skiriasi nuo likvidatoriaus įgaliojimų, aprašytų Sprendimo *Trasta Komerbanka* 72 punkte, nes vienintelis likvidatoriaus tikslas buvo susigrąžinti skolas, perduoti turtą ir patenkinti kreditorių reikalavimus, siekiant visiškai nutraukti atitinkamos kredito įstaigos veiklą.
- 65 Be to, apeliante nepateikė informacijos, susijusios su kompetentingo asmens įgaliojimu ar sąlygomis, kuriomis jis naudojasi šiuo įgaliojimu, rodančios, kad šis asmuo teisiškai ar faktiškai atsidūrė interesų konflikto situacijoje. Konkrečiai kalbant, iš to įgaliojimo teksto, pateikto šio sprendimo 60 punkte, visiškai nematyti, kad kompetentingas asmuo neatstovauja banko interesams.
- 66 Taip pat aplinkybės, kad kompetentingą asmenį paskyrė nacionalinė kompetentinga institucija, pateikusi ECB pasiūlymą panaikinti veiklos leidimą, savaime nepakanka, kad būtų konstatuotas interesų konfliktas.
- 67 Dėl šio sprendimo 51 punkte nurodyto sprendimo taikymo srities, viena vertus, reikia pažymėti, kad jis buvo susijęs ne su apeliante, o su kita Maltos kredito įstaiga, kurios atžvilgiu MFSA paskyrė kompetentingą asmenį.
- 68 Kita vertus, tame sprendime *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apeliacinis teismas (žemesnė jurisdikcija) patvirtino, kad kredito įstaigos vadovybė nepraranda visų įgaliojimų dėl to, kad paskiriamas kompetentingas asmuo. Taigi ji ir toliau turi teisę kredito įstaigos vardu prašyti panaikinti tam tikrus MFSA, kaip nacionalinės kompetentingos institucijos, priimtus rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros sprendimus ir, be kita ko, sprendimą dėl kompetentingo asmens paskyrimo.
- 69 Vis dėlto iš to sprendimo nematyti, kad, kai buvo paskirtas kompetentingas asmuo ir jam suteiktas įgaliojimas atstovauti, be kita ko, teisme, kredito įstaigos vadovybė išlaikė kompetenciją įgalioti advokatą atstovauti šiai įstaigai procesuose dėl ECB priimtų sprendimų arba ginčyti šios institucijos sprendimus.
- 70 Be to, atstovavimas teisme ginčijant leidimo panaikinimą gali priklausyti kompetentingo asmens kompetencijai, nes neišvengiamai yra susijęs su banko turtu.
- 71 Galiausiai neturi reikšmės tai, kad ginčijamas sprendimas skirtas apeliantei.
- 72 Vis dėlto tai nereiškia, kad apeliantės valdyba, paskyrus kompetentingą asmenį, vis dar turėjo teisę priimti sprendimą pareikšti ieškinį Sąjungos teisme apeliantės vardu ir buvo kompetentinga šiuo tikslu įgalioti advokatą.
- 73 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pirmojoje instancijoje pareikštą ieškinį kaip nepriimtina.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 74 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.
- 75 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 76 Šiuo atveju, kadangi *Pilatus Bank* pralaimėjo bylą, o ECB ir Teisingumo Teisme, ir Bendrajame Teisme prašė priteisti iš *Pilatus Bank* bylinėjimosi išlaidas, ji turi padengti ne tik savo, bet ir ECB bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje instancijoje ir šiame apeliaciniame procese.
- 77 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Taigi Komisija, įstojusi į bylą šalis pirmojoje instancijoje, padengia savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2022 m. vasario 2 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Pilatus Bank ir Pilatus Holding / ECB* (T-27/19, EU:T:2022:46).**
- 2. Atmesti byloje T-27/19 pareikštą ieškinį kaip nepriimtina.**
- 3. *Pilatus Bank* padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir Europos Centrinio Banko (ECB) bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.**
- 4. Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje ir apeliacinėje instancijose.**

Parašai.